

VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO RECENZIJOS FORMA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ / VADOVĖLIO KOMPLEKTĄ

Pavadinimas: **Biologija** (Serija ŠOK)

Autorius (-iai): **Ana Gliebė, Margarita Purlienė**

Ugdymo sritis / dalykas: **Biologija 8**

Klasė: **8 klasė**

Vadovėlio komplekto dalys: pateiktas tik vadovėlis

2. VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO TURINIO VERTINIMAS

2.1. Vadovėlio medžiagos atitiktis Bendrosioms programoms:

Vadovėlis *Biologija 8* skirtas 7-8 klasių ugdymo turinio koncentro 8 klasei, biologijos dalykui. Vadovėlyje parengtas vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų Gamtamokslinio ugdymo srities (2008) reikalavimais mokinių pasiekimams (8.4.1) ir turiniui (8.4.2.), rekomendacijomis ugdymo procesui (8.4.1.) ir vertinimui (8.4.3.). Vadovėlio turinys atrinktas tinkamai ir tikslingai, derinant su *Biologijos* vadovėlio 7 klasei jau nagrinėta tematika. Vadovėlio medžiaga sudaro galimybes ugdyti mokinių pasiekimus, apibrėžtus bendrųjų programų veiklos srityse: *Gamtos tyrimai; Organizmų sandara ir funkcijos; Gyvybės tęstinumas ir įvairovė; Organizmas ir aplinka. Biosfera ir žmogus.*

2.2. Vadovėlio metodinė struktūra:

Vertinimui pateiktą vadovėlį *Biologija 8* sudaro V skyriai, suskirstyti į temas, išdėstytas per du ar keturis atverstus puslapius. Vadovėlis prasideda įvadu, kuriame pristatoma jo struktūra, primenama, kad tai yra 7 kl. kurso tęsinys, aptariami skyreliai. Toliau įvade pristatomas projektas-turistinis žygis *Gimtinė pro rasos lašą*, kurio vykdymui mokiniai ruošis ir kaupis žinias bei patirtį visus metus. Įvadinėje dalyje dvi temos skiriamos mokiniams prisiminti, ką jie jau yra išmokę anksčiau ir pasiruošti tęsti biologijos mokymąsi. Kiekvienas vadovėlio skyrius turi įvadinę dalį, kurioje gana išsodingai, pateikiant klausimus: *kas? ko? kam? ką? kuo? kur?* aptariami mokymosi objektas, procesas, rezultatai ir įgytų žinių pritaikymo gyvenime bei pasirenkant profesiją galimybės. Skyriaus pabaigoje yra kartojimo skyrelis *Trumpai*, užduotys pasitikrinimui *Pasitikrink žinias* ir mokymosi proceso įsivertinimui bei refleksijai *Kaip sekėsi mokytis*.

Temos prasideda mokymosi uždaviniais (skyrelis *Netrukus*), jų turinys atskleidžiamas tekstu, iliustracijomis, mokinių aktyvų mokymąsi skatinančiomis užduotimis, praktikos darbais, klausimais, įdomybių skyreliu *Tai įdomu*. Jeigu temoje nagrinėjami klausimai gali padėti pasirengti turistiniam žygiui metų gale, mokiniai skatinami apie tai pagalvoti, įsiminti, užsirašyti. Naujos sąvokos išryškina ir iškeliamos į *Biožodynėlį* temos pabaigoje. Taip pat yra nemažai nuorodų į skaitmeninių mokymosi objektų interneto svetainę. Vadovėlio gale *Žodynėlyje* naujos sąvokos trumpai paaiškinamos, apibrėžiamos.

Vadovėlio struktūra, kiekvienoje temoje pasikartojantys skyreliai, žodynėlis padeda mokiniams mokytis, susirasti reikiamą informaciją ar užduotį, parodo, kas svarbiausia. Užduotys ir klausimai padeda mokiniui naują medžiagą susieti su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais, skatina kritiškai mąstyti, spręsti problemas, diskutuoti, kurti, įgyvendinti idėjas, išsakyti savo vertinimus ir požiūrį. Vadovėlio medžiaga sudėtingumu ir apimtimi, tekstais ir vaizdine medžiaga, praktiniais pavyzdžiais pritaikyta skirtingų mokymo(si) stilių ir polinkių aštuntos klasės mokiniams.

Temos pabaigoje esantys *Klausimai ir užduotys*, skyriaus pabaigoje pateikiami apibendrinimai *Trumpai* ir užduotys *Pasitikrinkite žinias* sudaro galimybes pasikartoti, įsivertinti ir gauti grįžtamąjį ryšį apie daromą pažangą. Vadovėlio skyrių pabaigoje mokiniai paskatinami apmąstyti ir įsivertinti mokymosi procesą, numatyti savo mokėjimo mokytis kompetencijos tobulinimo žingsnius.

Labai įdomus skyriaus gale pateikiamas skyrelis *Mažais žingsneliais didelių atradimų link*, kuriame bendraamžiai pasakoja apie savo tyrimus ir atradimus. Mokiniam jis parodo mokymosi prasmę, padeda surasti naujų veiklos sričių.

Vadovėlio gale pristatomi pasiūlymai projektui „Gimtinė pro rasos lašą“, užduotys susiję su pasirengimu žygiui po gimtąjį kraštą, išsamus projekto planavimo ir vykdymo žingsnių aprašymas, interviu metodika bus labai naudinga ir mokiniams, ir jų mokytojams.

2.3. Vadovėlio medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė:

Tekstinė ir vaizdinė vadovėlio medžiaga kiekiu, sudėtingumu, proporcijomis ir metodine struktūra pritaikyta aštuntos klasės mokiniams, skirtingiems jų mokymo(si) stiliams, pomėgiams, polinkiams. Iliustracijos, skyreliai *Tai įdomu*, *Praktikos darbas*, nuorodos į skaitmeninius mokymosi objektus, pasirengimo projektui ir turistiniam žygiui metų pabaigoje žadina mokinių smalsumą, skatina norą pažinti ir mokytis. Vadovėlio tekstų kalba aiški ir logiška, tekstinėje ir vaizdinėje medžiagoje pasitaiko netikslumų ir klaidų, tačiau jų nedaug ir lengvai ištaisomos.

2.4. Vadovėlio medžiagos tinkamumas vertybinėms nuostatomis ugdyti(s):

Vadovėlio medžiaga pateikta taip, kad skatintų aktyvią mokinių veiklą, padėtų ugdyti kritinio mąstymo gebėjimus, kūrybiškumą, smalsumą, nusiteikimą imtis atsakomybės sprendžiant problemas, nuostatą tobulėti mokantis visą gyvenimą. Vertybinių nuostatų formavimasi ypač skatina pateikti atviri klausimai ir užduotys, reikalaujančios apmąstyti ir išsakyti savo nuomonę, diskutuoti, argumentuoti „už“ ir „prieš“, įsivertinti, iškelti tikslus ir prioritetus, svarstyti alternatyvas ir priimti pagrįstą sprendimą bendradarbiauti, kritiškai įvertinti situacijas, atlikti tam tikrą socialinį vaidmenį. Pateikta užduočių, kurios moko mokinius prognozuoti savo poelgių gamtoje padarinius, atsakingai priimti sprendimus.

Vadovėlis medžiaga skatina saugoti gyvybę, gamtą, laikytis sveikos gyvensenos ir darniojo vystymosi principų. Vadovėlio turinys yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu.

3. IŠVADA

Anos Gliybės ir Margaritos Purlienės parengto vadovėlio *Biologija 8* turinys atitinka Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (2008), jo metodinė struktūra sudaryta laikantis šiuolaikinės didaktikos principų. Vadovėlis medžiaga tinkama vertybinėms nuostatomis ugdyti, ji skatina saugoti gyvybę, gamtą, laikytis sveikos gyvensenos ir darniojo vystymosi principų. Vadovėlio medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė gera.

Vadovėlis *Ana Glibė, Margarita Purlienė. Biologija 8* atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. VK-14 6 punkto reikalavimus.

Recenzento vardas ir pavardė dr. Elena Motiejūnienė

Parašas

Data 2012-03-20

